

ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ПРОГРАМИ ЗА
РАЗВИТИЕ НА СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ - 2010 г.

<p>1. Националната програма „Оптимизация на училищната мрежа” цели:</p> <ul style="list-style-type: none">- осигуряване възможност на всяко дете и ученик да получи съизмеримо по качество образование;- развиване на ефективна и оптимална мрежа от училища, отговаряща на интересите и способностите на децата и учениците и на социално-икономическия профил на региона;- повишаване ефективността на публичните разходи за образование, включително чрез оптимизиране на вътрешната структура на училищата.	<p>Процесите на оптимизация на училищната мрежа поставят изисквания към създаване на защитни механизми по отношение на реструктурираните звена. Предоставянето на транспорт на учениците в задължителна училищна възраст, осигуряването на хранене на децата/учениците от задължителната предучилищна и училищна възраст, осигуряването на целодневна организация на учебния процес се оказаха подходящи инструменти за създаване и гарантиране на по-добри условия за провеждане на качествен образователен процес.</p> <p>Чрез Националната програма „Оптимизация на училищната мрежа” се регулират процесите на адаптиране на образователните структури към интересите и потребностите на децата и учениците, както и към спецификата на всеки отделен регион в страната.</p> <p>На общинско ниво дейностите са насочени към създаването и развитието на средищни училища, които да отговарят на социално-икономическите характеристики на съответната община и изискванията на пазара на</p>
--	--

	<p>труда. На ниво училище действията се насочват към оптимизиране на разходите чрез намаляване числеността на персонала поради промяна в структурата и състава му в рамките на одобрените средства по бюджета.</p> <p>Общ бюджет на програмата - 16 286 хил. лв.</p>
<p>Модул „Оптимизиране на училищната мрежа” включва финансирането на:</p> <p>1. Общински програми за оптимизация, включващи мерки за:</p> <p>а) реструктуриране (закриване/преобразуване чрез сливане) на училищата или създаване на средищни училища на територията на съответната община чрез реструктуриране;</p> <p>б) преобразуване в по-нисък етап/степен чрез промяна вида на училището съгласно чл. 26, ал. 1 от Закона за народната просвета.</p> <p>2. Проекти за оптимизация на мрежата от специални училища с цел предоставяне на по-добри условия за обучение и възпитание на учениците.</p> <p>3. Проект на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) за</p>	<p>По модула са кандидатствали 17 общини и 1 проект на РИО за оптимизация на мрежата от специални училища.</p> <p>1. По мярка „Реструктуриране (закриване/преобразуване чрез сливане) на училищата и създаване на средищни училища на територията на съответната община” са класирани и финансирани програмите за оптимизация на 15 общини на стойност 3 541,6 хил. лв.</p> <p>2. По мярка „Преобразуване в по-ниска степен чрез промяна на вида на училището” съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗНП е класирана и финансирана една общинска програма на стойност 80 хил. лв.</p> <p>Броят на закритите училища е 19. За 801 ученици от закритите училища са създадени условия за продължаване на обучението им в средищни училища.</p> <p>Съгласно разпоредбите на РМС № 665/2010 г. са финансирани 3 програми/проекти от 2009 г. по модула, на стойност 900 хил. лв., за които през предходната година е било преустановено финансирането в резултат на заведени административни дела.</p>

<p>организиране на семинар за популяризиране на програмата и за обмяна на добри практики.</p>	<p>Поради заведени административни дела през 2010 г. е спряно финансирането на част от програмите на две общини на стойност 500 хил. лв.</p> <p>3. С проекти за оптимизация на мрежата от специални училища с цел предоставяне на по-добри условия за обучение и възпитание на учениците са кандидатствали 1 община и 1 регионален инспекторат по образованието. Проектите не са финансирани, тъй като училищата не са закрити.</p>
<p>Модул „Оптимизиране на вътрешната структура на училищата”</p>	<p>Модулът се реализира в две мерки:</p>
<p>Мярка „Изплащане на обезщетения на персонала” цели повишаване ефективността на разходите на училищата чрез оптимизиране на вътрешната структура. Чрез нея се предоставят допълнителни средства за изплащане на обезщетения на персонала за периода 10.11.2009 г. - 10.11.2010 г. в резултат на намаляване числеността на персонала поради промяна в структурата и състава му, както и обезщетенията при прекратяване на трудовите правоотношения на друго основание.</p>	<p>Размерът на средствата по постъпилите и одобрени проекти до края на действие на мярката - 10 ноември 2010 г. е 20 518 705 лв. Средствата, превишаващи планираните по бюджета на мярката, са осигурени чрез реструктуриране на разходите по бюджета на МОМН за 2010 г. Комисията назначена от министъра на образованието, младежта и науката е одобрила всички формуляри за участие в мярката, които отговарят на изискванията.</p> <p>Осигурени са средства за изплащане на обезщетения на 7 775 бр. педагогически персонал и 2 717 бр. непедагогически персонал за училищата, финансирани чрез бюджетите на МОМН, МЗХ, МФВС и общините. С тази мярка за трета поредна година се оказва подкрепа на</p>

	<p>бюджетите на училищата и се осигурява регулярното изплащане на обезщетенията на лицата, напуснали системата. След промяна на условията за предоставяне на средства по програмата от 15.09.2010 г. (РМС № 665/15.09.2010 г.) се финансират само училища, които нямат необходимите финансови ресурси за изплащане на обезщетения на персонала.</p>
<p>Мярка „Без свободен час” – заместване на отсъстващи учители в училищата цели повишаване ефективността на разходите на училищата чрез оптимизиране на вътрешната структура и качеството на образованието по отношение изпълнението на държавните образователни изисквания. Чрез нея се предоставят допълнителни средства за изплащане на реално взети учебни часове от учители, които заместват отсъстващи от работа учители във връзка с ползването на отпуск съгласно глава осма, раздел I от Кодекса на труда и дължимите осигурителни вноски.</p>	<p>За участие по мярката са кандидатствали 1 633 училища, разпределени по първостепенни разпоредители с бюджетни кредити (ПРБК), както следва: общини - 1 340 училища, МОМН - 231 училища, МЗХ - 61 училища, МК - 1 училище. Предоставените по мярката средства са в размер на 2 310 хил. лв.</p> <p>Извършеният анализ на междинните отчети по мярката към 31.01.2011 г. показва 63.29 % усвояемост на средствата от училищата.</p> <p>Мярката има положителен ефект, изразяващ се в следните направления:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разширяване на нейните възможности с включването на чл. 155 и чл. 156 от КТ в обхвата на действие на мярката; - опазване живота и здравето на учениците и подобряване на дисциплината, намаляване на рисковете от злополуки и инциденти; - създаване на възможност да се разглеждат теми от гражданското и здравното образование, за които учебното време е недостатъчно; - осигуряване непрекъснатост на учебните занятия при отсъствие на

	<p>учител-титуляр чрез заместникът му;</p> <ul style="list-style-type: none"> - отговорно отношение на учителите към трудовите им задължения; - адекватно заплащане, стимулиращо заместващите учители; - намаляване броя на часовете, за които учителите извършват преструктуриране на пропуснатото учебно съдържание; - подобряване дисциплината и отговорността сред педагогическите кадри - учителите информират своевременно за отсъствията си; - осигуряване работа на безработни учители.
--	--

<p>2. Национална програма за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст</p> <p>Постигането на основната цел на българската образователна политика: Равен достъп до качествено образование за всяко дете е възможно чрез интегриране на система от мерки, насочени, от една страна, към повишаване качеството на образователно-възпитателния процес, а от друга – към по-пълно обхващане на децата и учениците в задължителната предучилищна и училищна възраст в детските градини и училищата. Част от тези мерки са разработваните на институционално ниво и</p>	<p>От 2010 г. храненето на децата от подготвителните групи в детските градини, децата от подготвителните класове в училище и учениците от I – IV клас по Националната програма за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст се осъществява на проектен принцип и се прилага в училища и детски градини, които са подали заявки за участие до съответните първостепенни разпоредители с бюджетни кредити.</p> <p>По програмата се финансират следните дейности:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Осигуряване на закуски, мляко, чай и плодове на децата в подготвителните групи на детските градини. 2. Подпомагане на обедното хранене и осигуряване на закуски, мляко, чай и плодове за учениците от подготвителните класове и от I до IV клас в държавните и общинските училища, където е организирана целодневна
---	--

<p>ефективно прилагани в системата на народната просвета национални програми, към които се отнася и подпомагане храненето на децата от подготвителните групи в детските градини, децата от подготвителните класове в училище и учениците от I до IV клас.</p>	<p>организация на обучението и/или има възможност за столово хранене. Бюджетът е 19 800 хил. лв. Дейностите са реализирани в 27 държавни, 1 926 общински училища и 1 554 детски градини.</p> <p>През изминалия период е отчетен положителен резултат чрез постигане на социален ефект за равнопоставеност на учениците от I – IV клас по отношение ученическото хранене. Осигурена е възможност ученици, независимо от социалното им положение, да получат закуска или поевтиняване на обяда; повишена е мотивацията на децата и учениците за посещаване на училище и детска градина и са подпомогнати родителите в осигуряването здравословното хранене на децата. Осигурено е по-пълноценно и здравословно хранене, съобразено с възрастовите особености на децата и учениците. Това е база за положителна промяна в хранителния модел на децата.</p> <p>Програмата доказва своята ефективност и необходимост в българското училище. Реализацията на програмата среща одобрение от директорите на училища и детски градини и от родители и общественост.</p>
--	--

<p>3. Националната програма „Квалификация”</p>	<p>Програмата се реализира в два модула:</p>
<p>Модул „Квалификация на учителите”</p> <p>Въвеждането на нова образователна структура е съпроводено от промяна на учебните планове и програми, което определя политиката на МОМН за</p>	<p>Модул „Квалификация на учителите” е ориентиран към постигането на четири основни цели:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конкретни действия за поетапна подготовка на системата за въвеждане на новата структура на средното образование;

<p>осигуряване на целенасочена квалификация.</p> <p>Успоредно с квалификацията по чужд език акцент в обучението на педагогическите кадри е:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обучение на учителите за формиране и развитие на предприемачески компетентности; - обучение на учителите във връзка с въвеждане на мерки за възпитателно въздействие и подкрепа в училище. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Създаване на условия за въвеждане на предприемачество в училище от най-ранна възраст; 3. Създаване на условия за повишаване капацитета на учителите по приоритетни направления; 4. Създаване на условия за популяризиране и обмен на иновативни педагогически практики. <p>Общият бюджет на модула, утвърден с РМС № 665/2010 г., е 246 185 лв., в т.ч. и средства за мониторинг.</p> <p>В изпълнение на поставените цели са проведени следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - организирана е конференция на учители по немски език, в която са взели участие 100 учители за поддържаща квалификация на правоспособни учители по чужд език, преподаващи в I – XII клас; - изготвена е програма за обучение на учители, методика за преподаване и учебни пособия за обучение по предприемачество в начален етап; - обучени са 200 учители в начален етап с цел квалификация за формиране и развитие на предприемачески компетентности; - обучени са 27 класни ръководители и педагогически съветници, във връзка с въвеждането на мерки за възпитателно въздействие и дисциплиниране в училище; - проведена е Пета национална конференция „Училището - желана
---	--

	<p>територия на ученика”, в която са взели участие учители от 27 региона с 90 писмени разработки.</p>
<p>Модул „Квалификация на директори” цели да подпомогне директорите на училища в осъществяването на държавната политика в областта на образованието и правилната организация на управлението на училищните кадри, учебно-възпитателния процес и цялостната административно-управленска и финансова дейност в училището.</p>	<p>Модул „Квалификация на директори” е насочен към реализиране на следните мерки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внедряване на обучителния модел на управление чрез осигуряване на обучение на директори, ориентиран към подобряване качеството и ефективността на управленския процес; 2. Аprobация и внедряване на е-среда за съчетано учене за нуждите на училищните директори. <p>Общият бюджет на модула, утвърден с РМС № 665/2010 г., е 50 хил. лв.</p> <p>По първата мярка са проведени следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изготвени са 2 програми за директори: <ol style="list-style-type: none"> 1. Организация на педагогическата учебна среда. 2. Оценяване качеството на работа на педагогическия персонал. <ul style="list-style-type: none"> - получили въвеждаща квалификация - 126 новоназначени директори. - обучени директори по „Управление на образователно-възпитателния процес” - 606 директори, 16 експерти от РИО. <p>По втората мярка са проведени следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изготвени 2 дистанционни програми: <ol style="list-style-type: none"> 1. Проекти; 2. Оптимизиране на училищната документация. <ul style="list-style-type: none"> - внедрена е и се поддържа е-среда за съчетано учене - внедрени са 3

	<p>интернет базирани инструмента с онлайн достъп;</p> <p>- получили са поддържаща квалификация за съчетано учене в електронна среда (дистанционно обучение) по програми: „Проекти” и „Работа с училищна документация” - 112 директори.</p>
--	--

<p>4. Национална програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в училище”, която бележи своята четвърта година, е продължение на Националната стратегия за въвеждане на информационните и комуникационни технологии в българските училища (2005-2007) и развива нейните постижения.</p> <p>Основни цели на програмата за 2010 г. са да обезпечи национална опорна свързаност, интернет достъп и поддръжка на национален контролен център за управление на комуникациите, както и да осигури компютърна техника за награди за постижения на изявени ученици и учители в сферата на информационните технологии.</p>	<p>Процесът на утвърждаване и разширяване обхвата на ИКТ в образованието продължи и през 2010 година. Целта е усвояване и ефективно използване на съвременните информационни и мрежови технологии за интегриране в световното общество, базирано на знанието. Бюджетът на програмата, утвърден с РМС № 665/2010 г., е 1 420 хил. лв. С одобрените по програмата средства основно беше осигурена:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подкрепа на високоскоростна комуникационна свързаност и интернет достъп до всяко училище; - реализация на опорната мрежа между регионалните инспекторати по образованието в страната; - поддръжката на националния център за контрол и управление на комуникациите и съдържанието. <p>За посочения период беше осигурена високоскоростна свързаност на всички държавни и общински училища в България, което позволи ефективната обмяна на големи обеми информация и мултимедийно съдържание, лесно и бързо инсталиране на лицензиран софтуер и др. По линия на ОПРЧР бяха успешно локализирани и внедрени в</p>
--	--

	<p>националния образователен портал първите интерактивни електронни уроци, обхващащи природоматематическите науки за IV- XII клас.</p> <p>На изявили се през 2010 г. училища, ученици и учители, показали постиженията си в областта на информационните технологии бяха предоставени като награди лаптопи, фотоапарати, флаш-памети и проектори.</p>
--	--

<p>5. Националната програма „Училището – територия на учениците” се осъществява в изпълнение на стратегическите цели на МОМН за всеобхватно, достъпно и качествено образование и обучение. Програмата е насочена към установяване на общи правила за ритуализация на училищния живот; формиране на граждански ангажирани личности, приобщени към ценностите на демократичното общество; към развитие на творческите способности на учениците; мотивиране на учителите за работа с ученици с изявени способности и прилагане на изследователски методи в конкретни предметни области.</p>	<p>Програмата е насочена към създаване на условия за творческо развитие и осмисляне на свободното време на учениците, към подкрепа на техните интереси и дарования.</p> <p>Ритуализацията на училищния живот е част от необходимото преосмисляне на училището не само като образователен център, но и като общност със специфичен училищен живот и традиции.</p> <p>Ученическите олимпиади и националните състезания развиват ключови компетентности и умения за живот, изключително необходими на учениците в съвременното общество.</p> <p>Организирането на учениците в целодневно обучение с полуинтернатни групи дава възможност за повишаване качеството на образователно-възпитателния процес, при зачитане интересите, отчитане на възможностите и във връзка с възрастовите особености на учениците, развиване и усъвършенстване на знания, умения, навици и отношения.</p>
---	--

	<p>Полуинтернатните групи създават предпоставки за общуване и опознаване между деца от различни социални, етнически и културни общности. Личността на ученика се развива всекидневно в мултикултурна и конкурентна среда чрез учебни и творчески дейности.</p>
<p>Модул „Ритуализация на училищния живот” е насочен към изграждане на система от символи и ритуали, които да повишат у ученика мотивацията за участие в училищния и в извънучилищния живот, да подсилят усещането му за принадлежност към неговото училище и да го възпитават като гражданин на България и на света.</p>	<p>Модул “Ритуализация на училищния живот”, с утвърден бюджет от 400 хил. лв. съгласно РМС № 665 от 15.09.2010 г., финансира дейности, свързани с изработване и въвеждане на нова униформа с отличителния знак на училището или с емблемата му. На конкурсен принцип училищата, които не са печелили в предходни години проект за униформи, имаха възможност да получат средства за изработване на училищна униформа или елементи на униформа.</p> <p>В определения срок в МОМН постъпиха 570 проектни предложения, от които са финансирани 41. Обхванати са 11 319 ученици от 15 региона на страната.</p> <p>Проектите, свързани с изработване на училищна униформа или на елементи на униформа с отличителния знак (емблема) на училището, предоставиха възможност на училищните ръководства и на училищните настоятелства да покажат творчество, предприемачески дух и максимално единодействие в решенията си за избор на модел, материи, дизайн, фирма за изпълнение, процедури за изпълнение на проекта, както и по разпоредбите за носене на униформите. Идеята при стартирането на</p>

	<p>този модул през 2007 година бе да се сложи началото на един формат на ученическо облекло, който предполага свободен избор на униформа или на елемент на униформа, съобразно спецификата на училището. Постигнат е замисълът на програмата да се подпомогне въвеждането на ритуализация на училищния живот, което да се превърне в традиция и училищата да съумеят да я запазят.</p>
<p>Модул „Подкрепа на целодневното обучение за учениците от начален етап” има за цел да повиши качеството на образователно-възпитателния процес при зачитане на интересите, отчитане на възможностите и във връзка с възрастовите особености на учениците. На учениците се дава възможност да развият и усъвършенстват знания, умения, навици и отношения. Създават се предпоставки за общуване и опознаване между деца от различни социални, етнически и културни общности.</p>	<p>Модул „Подкрепа на целодневното обучение за учениците от начален етап”, с утвърден бюджет от 800 хил. лв. съгласно РМС № 665/2010 г., финансира училищни проекти, насочени към осигуряване на условия за целодневна организация на образователно-възпитателния процес за учениците от начален етап.</p> <p>В определения срок в МОМН постъпиха 1053 проектни предложения, от които са финансирани 94. Обхванати са 5916 ученици от начален етап в 324 групи за целодневна организация на обучението.</p> <p>Във всяко проектно предложение е представена тематична програма за заниманията по интереси (по теми за учебната година) в областите Наука, Изкуства, Спорт, Образователни игри, Занимателни игри.</p> <p>Броят на постъпилите проекти от цялата страна е ясен знак за потребностите на системата от целодневна организация на обучението, особено за учениците от 1 - 4. клас. Засиленият интерес от страна на ученици, родители и училищни ръководства би следвало да се отчете</p>

	<p>като необходимост от все по-пълното обхващане на малките ученици в различни форми на обучение, отдих и игра в извънучебно време, с цел по-доброто овладяване на българския книжовен език, развитие на творческите способности и заложби, придобиване на навици за общуване в мултикултурна българоезична среда.</p>
<p>Модул „Ученически национални състезания и национални и международни олимпиади” цели да се развиват ключови компетентности и умения за живот, изключително необходими на учениците в съвременното общество. Организирането и провеждането на състезания по професионални направления е един от начините за популяризиране възможностите на системата за професионално образование и обучение, за избор и усвояване на професии според желанията и интересите на младите хора, тяхната привлекателност и значимост.</p>	<p>Модул „Ученически национални състезания и национални и международни олимпиади” е с утвърден бюджет от 1 300 хил. лв. съгласно РМС № 665/2010 г. През 2010 г. са организирани и проведени 19 национални и 18 международни олимпиади по различни общообразователни предмети и техническо чертане. В областните кръгове на олимпиадите са участвали 39 980 ученици. В националните кръгове на олимпиадите са участвали 1 633 ученици, от които 34 лауреати.</p> <p>От участие в международните олимпиади са спечелени 42 медали: 8 златни, 11 сребърни, 23 бронзови.</p> <p>Наред с олимпиадите са организирани и проведени и 17 състезания по различни общообразователни предмети. Броят на участниците в националните състезания е повече от 5 000.</p> <p>В зависимост от спецификата на професията, през 2010 г. са проведени общо 21 национални състезания по професии с участието на 880 ученици от 206 училища на училищно, регионално и национално равнище в две</p>

форми:

- непосредствена демонстрация и оценяване на придобити професионални знания, умения и компетентности по професии;
- оценяване на готови изделия и продукти, изработени от учениците в процеса на теоретичното и практическото обучение.

На втората Панорама на професионалното образование и обучение в България (22 и 23 април 2010 г. в Пловдив) участваха 400 състезатели – ученици от 129 професионални гимназии от цялата страна по 18 различни професии.

Панорамата даде възможност за срещи между образованието и бизнеса, образователните институции и учениците и родители, както и широко популяризиране на професионалното образование.

В Международния панаир на учебно-тренировъчните фирми „ТФ ФЕСТИВАЛ БЪЛГАРИЯ” взеха участие 700 ученици от 34 професионални гимназии.

В партньорство с Британския съвет и „Джуниър Ачийвмънт” се проведе международно ученическо състезание „Skills@work challenge - Предприемачество за младия предприемач”.

За първи път България участва в европейски състезания по професии „Euro skills 2010”. Участие взеха двама ученика, които се представиха достойно.

	<p>В проявите на Националния спортен календар през 2010 г. участваха около 100 000 ученици в четири етапа – вътрешноучилищен и общински, областен, зонален и финален. Учениците се състезаваха в три възрастови групи – 5-7 клас, 8-10 клас и 11-12 клас, по 8 вида спорт – баскетбол, волейбол, хандбал, футбол, лека атлетика, тенис на маса, бадминтон и шахмат. Победителите във финалните състезания за тази учебна година във възрастова група VIII - X клас по баскетбол, футбол и лека атлетика придобиха право да участват през 2011 г. в световните ученически първенства, организирани от Международната организация - Спорт за учащи.</p> <p>В спортните игри за ученици с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на централната нервна система, всяка година участват 330 ученици по 11 вида спорт – бадминтон, тенис на маса, футзал, волейбол, лека атлетика, шахмат, джудо, голбал, ски бегови дисциплини и дартс.</p>
--	--

<p>6. Национална програма „Въвеждане на система за национално стандартизирано външно оценяване”</p> <p>Основна цел на програмата е задължителното оценяване на знанията и на уменията на учениците в края на всеки образователен етап (IV, VII, XII клас)</p>	<p>Националната програма „Въвеждане на система за национално стандартизирано външно оценяване” е с общ бюджет 9 709 405 лв., утвърден с РМС № 665/2010 г., в т.ч. и средства за мониторинг.</p> <p>Проверката на знанията за учениците, обхванати във външно оценяване, се проведе по следните учебни предмети:</p> <ul style="list-style-type: none"> - в IV клас: български език и литература, математика, човекът и
--	--

чрез национални стандартизирани изпити, както и изграждането на модерна, ефективна и обективна система за контрол и оценка на качеството на постигнатите резултати в образователния процес.

От проведеното външно оценяване става ясно какво е състоянието на образователната система и се гарантира равнопоставеност между учениците. Чрез него може да се съпоставят постиженията на учениците от един випуск в различните училища, на различни випуски в едно и също училище; може да бъде установено актуалното състояние на училищното образование и да се проследят тенденциите в неговото развитие.

обществото, човекът и природата;

- в V клас: български език и литература, математика, човекът и природата, история и цивилизация, география и икономика, чужд език (английски език, немски език, италиански език, испански език, френски език, руски език);
- в VI клас: български език и литература, математика, човекът и природата, история и цивилизация, география и икономика, чужд език (английски език, немски език, италиански език, испански език, френски език, руски език);
- в VII клас: български език и литература, математика, КОО „Природни науки и екология”, КОО „Обществени науки, гражданско образование и религия”, чужд език (английски език, немски език, италиански език, испански език, френски език и руски език);
- в VIII клас с интензивно изучаване на чужди езици: английски език, испански език, италиански език, немски език, руски език и френски език;
- ДЗИ в XII клас: български език и литература, математика, история и цивилизация, география и икономика, философски цикъл,

физика и астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование, английски език, испански език, италиански език, немски език, руски език, френски език.

През учебната 2009/2010 година беше осъществено външно оценяване в края на IV, V, VI клас и в VIII клас с интензивно изучаване на чужд език с цел да се провери доколко степента на овладяване на отделните знания и умения от учениците отговаря на заложеното в държавните образователни изисквания.

Чрез национални стандартизирани тестове се проведеха и изпитите за приемане на учениците след завършен VII клас в държавните и общинските училища.

Своеобразна форма на външно оценяване на знанията и уменията на учениците в края на средното образование са и успешно проведените държавни зрелостни изпити през м. май и м. септември 2010 година. За всяка от сесиите бяха създадени национални комисии за оценяване, в които бяха включени учители и преподаватели от висши училища – 940 през майската сесия и 143 през септемврийската.

Броят на учениците обхванати от външното оценяване е, както следва:

1. IV клас:

- български език и литература – 62 061
- математика – 62 350

	<ul style="list-style-type: none"> - човекът и обществото – 62 476 - човекът и природата – 62 380 <p>2. V клас:</p> <ul style="list-style-type: none"> - български език и литература – 56 734 - математика – 56 676 - човекът и природата – 56 585 - история и цивилизация – 56 710 - география и икономика – 56 636 - чужд език – 56 420 <p>3. VI клас:</p> <ul style="list-style-type: none"> - български език и литература – 54 168 - математика – 54 110 - човекът и природата – 54 218 - история и цивилизация – 54 256 - география и икономика – 54 251 - чужд език – 54 001 <p>4. VII клас:</p> <ul style="list-style-type: none"> - български език и литература – 59 493 - математика – 59 116 - Културнообразователна област „Обществени науки, гражданско
--	--

	<p>образование и религия” – 58 419</p> <ul style="list-style-type: none"> - Културнообразователна област „Природни науки и екология”– 58 798 - чужд език – 58 348 <p>5. VIII клас с интензивно изучаване на чужд език – общо ученици:</p> <ul style="list-style-type: none"> - английски език – 11 646 (профил. гимназии) и 6 743 (професионални гимназии) - немски език – 2 773 (профил. гимназии) и 1 219 (професионални гимназии) - френски език – 1 354 (профил. гимназии) и 294 (професионални гимназии) - руски език - 253 (профил. гимназии) и 68 (професионални гимназии) - испански език – 861 (профил. гимназии) - италиански език – 171 (профил. гимназии) и 25 (професионални гимназии) <p>6. ДЗИ през двете изпитни сесии:</p> <ul style="list-style-type: none"> - майска сесия – БЕЛ (65 853), втори ДЗИ (68 834), ДЗИ по желание (377) - септемврийска сесия – БЕЛ (3 820), втори ДЗИ (13 081), ДЗИ по желание (3).
--	---

<p>7. Националната програма „С грижа за всеки ученик” има за цел:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Осигуряване на възможност за допълнително обучение както на деца с изяви способности, така и на деца, които имат проблеми с усвояването на учебния материал. - Мотивиране на учителите за работа с учениците, отчитайки индивидуалните им способности и интереси. - Стимулиране прилагането на иновативни подходи в преподаването и ученето за децата с различни способности. 	<p>Националната програма „С грижа за всеки ученик” се реализира в два модула.</p> <p>По модул „Осигуряване на обучение на таланти ученици за участие в ученическите олимпиади” се финансират дейности, свързани с обучение на ученици и участие в националните олимпиади. Бюджетът на модула, утвърден с Решение на Министерския съвет № 665/2010 г., е 795 хил. лв., в т.ч. и средства за мониторинг.</p> <p>Размерът на отпусканата сума за всяко училище се определя в зависимост от броя на учениците, участвали в националния кръг и от броя на учениците - лауреати от национални олимпиади или медалисти от международни олимпиади.</p> <p>Броят на училищата, участвали в модула е 219, а общият брой на учениците, включени в обучението е 8 477. От тях 1 244 са участвали в националните кръгове на олимпиадите, а 136 са станали лауреати на съответните олимпиади. Обучението е проведено в 4 143 часа. Изплатените средства включват разходи за хонорари, административни разходи и командировки за участие в олимпиадите.</p> <p>По модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка” са предвидени средства за допълнително обучение на учениците от V, VI и VII клас, показали ниски резултати от външното</p>
--	---

	<p>оценяване.</p> <p>Бюджетът на модула, утвърден с РМС № 665/2010 г., е 1 205 хил. лв., в т.ч. и средства за мониторинг.</p> <p>Размерът на отпусканата сума за всяко училище се определя в зависимост от броя на сформирани групи за допълнително обучение.</p> <p>Обучението е проведено в 80 851 часа, изплатени са средства за хонорари, за административни разходи и за командировки за участие в олимпиадите. Броят на училищата, участвали в модула е 352, общият брой на групите е 907, а броят на учениците е 6 015. От тях при 4372 е отбелязан напредък.</p> <p>Общо за двата модула: броят на училищата е 571, а броят на учениците, включени в програмата, е 14 492. Училищата могат да участват с проекти и по двата модула на програмата.</p> <p><i>*Отчетът е публикуван на страницата на МОМН в съответствие с изискванията на Националната програма</i></p>
--	--

<p>8. Националната програма „Роден език и култура зад граница” цели подобряване на условията за осъществяване на образователно-възпитателни дейности, които съдействат за укрепване на българската духовност, за съхраняване на националното самосъзнание, бит и култура, за</p>	<p>Съхраняването на родния език и националната идентичност на българските деца зад граница е изключително важна задача в съвременното и глобализиращо се общество.</p> <p>Вече втора година МОМН разработва, администрира и реализира тази програма, която е много добро начало за изграждане на по-модерна и по-ефективна държавна политика по отношение на българската диаспора.</p>
---	--

<p>популяризиране на българския фолклор, както и за създаване на предпоставки за успешно продължаване на образованието и обучението в училища в Република България при завръщане в родината. В програмата са включени следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - осигуряване на учебници, учебни тетрадки, помагала, дидактически материали; - осигуряване на средства за транспортиране на учебници, помагала, народни носии, музикални инструменти, оборудване; - осигуряване на средства за помещения за провеждане на обучението; - осигуряване на средства за оборудване на помещенията; - осигуряване на средства за възнаграждения за проведени учебни часове по български език и култура, история и география на България; - осигуряване на средства за извънкласна дейност (за лекторски часове, за създаване на танцови, певчески и театрални състави, школи, клубове и др.); 	<p>Общият бюджет на програмата, утвърден с РМС № 665/2010 г., е 2 400 хил. лв., в т. ч. средства за мониторинг.</p> <p>В Министерството на образованието, младежта и науката постъпиха 111 проекта. Одобрени за финансиране са 108 от тях:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 84 проекта от Европа • 22 проекта от Америка (САЩ и Канада) • 2 проекта от Азия • 1 проект от Австралия • 2 проекта от Република Южна Африка <p>Програмата предостави възможност на българските организации в чужбина, на дипломатическите представителства, българските църкви и училища на чужди държави, в които се изучава български език, да кандидатстват за всички посочени дейности.</p> <p>В проектните предложения са заявени:</p> <ul style="list-style-type: none"> - финансови средства за учебници, учебни тетрадки, помагала, дидактически материали, на стойност 205,2 хил. лв.; - финансови средства за осигуряване на транспорт на учебниците, помагалата, дидактичните материали, народните носии и др. в размер на 53,2 хил. лв.; - финансови средства за наемане на помещения за обучение в размер на 323,7 хил. лв.;
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - създаване на училищна библиотека с издания от български автори; - осигуряване на абонамент на педагогически издания от България; - организиране на конференции, срещи, кръгли маси, семинари; - участие в мултикултурни прояви с цел представяне на българската култура и национални традиции в приемащата държава. 	<ul style="list-style-type: none"> - финансови средства за осигуряване на оборудване за помещенията – 165,3 хил. лв.; - финансови средства за изплащане на лекторски часове за учебната дейност на обща стойност 1157,20 хил. лв.; - финансови средства за провеждане на извънкласни дейности, насочени към съхраняване на националния език и култура на обща стойност 335,8 хил. лв.; - финансови средства за организиране на конференции, семинари и др. в размер на 30,6 хил. лв.; - финансови средства за участие в мултикултурни прояви на стойност 39,7 хил. лв. - финансови средства за административни разходи – 54,9 хил. лв. <p>Изпълнението на дейностите по Националната програма „Роден език и култура зад граница” продължава до приключването на учебната 2010/2011 година.</p>
--	--

<p>9. Националната програма „Подпомагане процеса на формулиране и изпълнение на политики в областта на образованието” има за цел:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Подобряване функциите на Министерството на 	<p>Националната програма „Подпомагане процеса на формулиране и изпълнение на политики в областта на образованието” е насочена към разработване на алтернативни решения чрез използване на анализи, консултации и съгласуване. С РМС № 665/2010 г. е утвърден бюджет от 1 000 хил. лв., който в хода на изпълнение на програмата е редуциран до 200 хил. лв.</p>
---	--

<p>образованието, младежта и науката по планиране и разработване на политики;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разработване на алтернативни решения за провеждане на политики; - Адаптиране на организационно-управленската структура на министерството към стратегическите цели и планираните политики; - Функциониране на ефективни механизми за съгласуваност на политиките; - Ефикасно разпределение на ресурсите в системата; - Развитие на дейностите по предварителна и последваща оценка на политиките. 	<p>Изпълнението на програмата се реализира чрез пет проекта.</p> <p>Проект „Анализ и оценка на прилагане на делегираните бюджети в системата на училищното образование в България за периода 2008-2009 г.”</p> <p>Целите на проекта са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. оценка на ефектите от двегодишния период на прилагане на системата на делегирани бюджети; 2. оценка на въздействието на системата върху финансовото и управленско поведение на представителите на различните целеви групи. <p>Проучени и обобщени са мненията на представители на всички институции, участващи и имащи отношение към процесите на финансиране на системата на средното образование и оказване на образователни услуги, (общини, РИО, директори, учители, счетоводители) и на родителите.</p> <p>Систематизирани и анализирани са ефектите от въвеждането на системата на делегирани бюджети.</p> <p>Акцентирани са силните и слабите страни в работата на системата на делегирани бюджети.</p> <p>Отразени са препоръки за подобряване на функционирането ѝ.</p>
--	---

Проект „Изготвяне на анализ на системата за качеството на професионалното образование и обучение в България”

Целите на проекта са:

1. Анализ на качеството на професионалното образование и обучение, съгласно изискванията и критериите на Европейската референтна рамка за осигуряване на качеството;
2. Установяване на липсващи и недостатъчно добре разработени елементи в сега съществуващата система;
3. Предлагане на подход за подобряване на качеството в професионалното образование и обучение в България.

Изработването на Анализ на системата за качеството на професионалното образование и обучение в България е възложено на Сдружение Балкански институт по труда и социалната политика.

Проект „Разработване и въвеждане на програмен продукт за отчитане и контрол на изпълнението на стратегическите цели на МОМН” е насочен към създаване на предпоставки за ефективен контрол и прозрачност в работата на администрацията на МОМН чрез въвеждане на програмен продукт за отчитане на годишните цели.

Разработен е програмен продукт „Отчитане и контрол на изпълнението на стратегическите цели на МОМН”.

Проект **„Оценка на възможностите на българското училище да осъществява качествено целодневно обучение, възпитание и развитие на учениците в I клас с оглед постепенното въвеждане на целодневна организация на учебния ден (ЦОУД)”**

Основни дейности по проекта са:

1. Анализиране на данните за състоянието на целодневната организация на учебния ден (ЦОУД) за учениците в I клас от началото на учебната 2010/2011 година и механизмите за осъществяването на политиката, постигнатите резултати и възможностите за нейното подобряване с оглед постепенното въвеждане на ЦОУД като средство за осигуряване на по-добър достъп до училищно образование.
2. Провеждане на национално работно съвещание с представители на МОМН, РИО, директори и педагогически специалисти, работещи в условията на ЦОУД в I клас.
3. Разработване на предложения за подобряване на работата по отделни елементи от политиката за ЦОУД в I клас, които са представени в доклад до министъра на образованието, младежта и науката.

Извършен е анализ на състоянието на механизмите за осъществяването на политиката за поэтапното въвеждане на целодневното обучение.

Изготвени са предложения за подобряване на отделни елементи от

	<p>политиката за целодневно обучение и актуализиране на нормативната уредба.</p> <p>Проект „Изследване на ефикасността и ефективността на инструментите на политиката, насочена към подобряване на достъпа до образование и намаляване броя на необхванатите и рано напусналите училище деца и ученици”</p> <p>Започнала е процедура за събиране, разглеждане и оценяване на избор на изпълнител на услугата.</p>
<p>10. Националната програма „Модернизация на материалната база в училище” има за цел създаването на базова достъпна архитектурна среда – изграждане на рампи и други съоръжения съгласно изискванията на Закона за интеграция на хората с увреждания и подзаконовата нормативна уредба, адаптиране на санитарни помещения и ремонт на прилежащата инфраструктура.</p>	<p>Програмата е насочена към осигуряване на равен достъп до образование на децата и учениците със специални образователни потребности. Бюджетът на програмата, утвърден с РМС № 665/2010 г., е в размер на 800 хил. лв., включително и средства за мониторинг.</p> <p>Дейност „Създаване на базова достъпна архитектурна среда” обхваща 17 държавни училища в 9 административно-териториални области на страната, в които строително-монтажните дейности ще приключат през месец май 2011 г.</p> <p>Строителната дейност обхваща изграждане на рампи, подвижни подечни платформи и оформление на санитарни възли за хора със специални образователни потребности.</p>